

ת"פ 58661/06/21 - מדינת ישראל נגד גביאו עלמו,

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 58661-06-21 מדינת ישראל נ' עלמו

לפני כב' השופטת חנה מרים לומפ

המאשימה מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

על ידי ב"כ עוה"ד ישי זיגמן ואהוביה שטרן

נגד

הנאשם

גביאו עלמו,

על ידי ב"כ עוה"ד זכריה שנקולבסקי ועמנואל הדנה

גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן, לאחר שחזר בו מכפירתו, בעבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 333 בצירוף סעיף 335(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**") ואיומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין.
2. במסגרת הסדר הטיעון לא הייתה הסכמה לעניין העונש וכל צד נותר חופשי בטיעונו, כשעמדת המאשימה לעתור להטלת עונש של מאסר בפועל. עוד הוסכם, כי יוגש תסקיר שירות מבחן בעניינו של הנאשם טרם שמיעת הטיעונים לעונש, ולבקשת המאשימה יוגש תסקיר נפגע עבירה.
3. מעובדות כתב האישום המתוקן עולה, כי בין הנאשם לבין מ.א. (להלן: "**המתלונן**") קיימת היכרות מוקדמת על רקע סכסוך ביניהם. בתאריך 15.6.21 בשעה 23:00 לערך, הגיע הנאשם לבר "דמוז" (להלן: "**הבר**") בעיר בית שמש. באותה עת שהה בבר המתלונן יחד עם חברו טגבו בוגלה (להלן: "**טגבו**"). הנאשם והמתלונן לחצו ידיים ואף שוחחו ביניהם. לאחר מכן החל הנאשם לגדף ולקלל את המתלונן, בין היתר, במילים אלו: "שרמוטה, זונה, אתה לא גבר". תוך כדי השמעת דברים אלה, הנאשם אף זרק לעבר המתלונן פקקי בירה וחלקיקי גחלים לא דלוקים שהיו בבר. המתלונן פנה אל בעלי הבר, מר אטקילטי דמוזה וביקש ממנו שיוציא את הנאשם מהבר. משראה המתלונן, שהנאשם עודנו שם, יצא מהבר לעבר הכביש. או אז, יצא הנאשם בעקבותיו של המתלונן, התקרב אליו, ולאחר דין ודברים ביניהם, דקר אותו בפניו וצווארו באמצעות מלקחיים מברזל. בתגובה, תקף המתלונן את הנאשם בראשו באמצעות בקבוק בירה שהחזיק בידו וברח מהמקום, כאשר החשוד דולק אחריו בריצה. כתוצאה ממעשיו של הנאשם, נגרמו למתלונן חתך באורך 1.5 ס"מ בידו, חתכים בפנים ובצוואר. כמו כן המתלונן עבר ניתוח לשחזור לצרציה בעפעף עליון. המתלונן אושפז בבית חולים "הדסה" עין כרם למשך 7 ימים, וזאת עקב איבוד ראייה בעין ימין. כמו כן, במהלך אשפוזו המתלונן עבר תפירה של החתכים. במעשיו המתוארים לעיל, חבל הנאשם במתלונן חבלה חמורה שלא כדין כשהוא נושא נשק קר. כמו כן איים הנאשם

עליו בכל דרך שהיא בפגיעה שלא כדין בגופו, בחירותו, ובשמו הטוב שלו, בכוונה להפחידו ולהקניטו.

4. מחוות דעת הממונה על עבודות שירות מיום 21.9.22 עולה, כי הנאשם מתאים לביצוע עבודות שירות.

תסקיר שירות המבחן

5. מתסקיר שירות המבחן מיום 28.5.22 עולה, כי הנאשם בן 53, נשוי ואב לשתי בנות בנות 19 ו- 23. משפחת מוצאו מונה זוג הורים ושמונה אחים ואחיות. הנאשם הוא השביעי בסדר הלידה. אביו נפטר לפני כשלושים שנים עקב מחלה קשה. אמו תפקדה לאורך השנים כעקרת בית. טרם מעצרו התגורר עם משפחתו בדירה בבעלותם בבית שמש ועבד כפועל ניקיון. אשתו עובדת כיום כמטפלת בקשישים ובעקבות מעצרו משמשת כמפרנסת עיקרית במשפחה. אשתו סובלת מבעיות רפואיות, המצוינות בתסקיר (בסיפא לעמ' 1), שלא יפורטו בשל צנעת הפרט. הנאשם תיאר מערכת יחסים תקינה ביניהם וטען כי הוא רוחש כבוד רב לאשתו. לצד זאת, תיאר כי בעבר, לאור בעיית האלכוהול ממנה סבל, התגלו מתחים בינו לבין אשתו, שהגיעו עד כדי אלימות מילולית כלפיה בעת שהיה שתוי.

6. הנאשם נולד וגדל בכפר קטן באתיפיה, הוא לא למד כלל בבית הספר ומגיל צעיר סייע במשק המשפחה, בתחילה כרועה צאן ובהמשך בחקלאות. לדבריו, משפחתו הייתה משפחה מבוססת ומכובדת באתיפיה. בגיל 36, עלה עם משפחתו ארצה ועל אף ששולב באולפן, הוא התקשה בלימוד השפה העברית, וגם כיום קושי זה מהווה עבורו חסם, ופעמים רבות הוא נאלץ להסתייע בבנותיו או בבני משפחתו לצרכים שונים. לנוכח קושי זה, בחר לעבוד רק בתחום הניקיון לאורך העשור האחרון.

7. אשר לשימוש בחומרים ממכרים- הנאשם שלל שימוש בסמים מכל סוג. אשר לשימוש באלכוהול- מסר, כי בשנים האחרונות שתי באופן יומיומי, בחברה או בגפו ולעיתים קרובות הפריז בשתייה באופן שפגע בבריאותו, ביחסיו עם משפחתו, וכן גרם לו לקושי בוויסות הרגשי ולתוקפנות. לדבריו, מיום מעצרו הוא לא משתמש באלכוהול כלל ומרגיש שינוי חיובי בהתנהלותו וביחסיו הקרובים. החל מחודש דצמבר 2021 הוא שולב בקבוצה טיפולית ביחידה להתמכרויות בבית שמש, וכן מסר בדיקות נשיפה לגילוי אלכוהול אשר נמצאו נקיות.

8. אשר לביצוע העבירה- הנאשם הודה ברוב עובדות כתב האישום וכן כי תקף את המתלונן. הוא הביע חרטה על התנהלותו באירוע, חש בושה ומסר כי השימוש באלכוהול תרם להסלמת האירוע. עם זאת, הוא צמצם את חומרת מעשיו והציגם כמעשה של הגנה עצמית, לאחר התגרות של המתלונן ותקיפה פיזית כלפיו.

9. אשר לניסיונות טיפול ושיקום- הנאשם שולב, כאמור, בקבוצה טיפולית ביחידה להתמכרויות בבית שמש החל מחודש דצמבר 2021. ממידע שהתקבל מאת מנהל היחידה עולה, כי הנאשם מגיע למפגשים באופן יציב ועקבי, ניכרים פערי שפה, אשר מקשים עליו להעמיק בתהליכי הטיפול ולעבד את המניעים להתמכרותו, אולם הוא נעזר בחברי הקבוצה דוברי האמהרית ומדווח על הקלה רגשית כתוצאה מתחושת שייכות. מנהל היחידה מסר, שכיום נערכים מאמצים על ידי היחידה למצוא אפשרות לטיפול פרטני בנאשם בסיוע מתורגמן לאמהרית, אך עד כה טרם נמצא פתרון לעניין זה. בנוסף, הנאשם הופנה לעו"ס בשירותי הרווחה לצורך סיוע במיצוי זכויות.

10. אשר להערכת הסיכון לעבריינות והסיכוי לשיקום- מחד גיסא, מדובר באדם עם קשיים ביכולות הוויסות הרגשית שלו ונטייה להתנהלות תוקפנית ואימפולסיבית, בעיקר על רקע שימוש לרעה או אף התמכרות

לא לכוהול. הנאשם תלוי בבנותיו ובאחיו, בעיקר על רקע קשייו ברכישת השפה העברית והצורך שלו להיעזר בסובבים אותו על מנת לקבל שירותים בסיסיים. להערכת שירות המבחן, כתוצאה מתלות זו, בין היתר, הנאשם חש לעיתים באובדן שליטה על חייו ופונה לשימוש באלכוהול לצורך החזרת תחושת שליטה וביטחון. הנאשם אמנם פנה לטיפול במסגרת היחידה להתמכרויות, אך פערי השפה עמם הוא מתמודד מקשים עליו בהעמקת התהליך, כל אלה מהווים להערכת שירות המבחן כגורמי סיכון לעבריינות. מאידך גיסא, מדובר בנאשם נעדר עבר פלילי, שטרם מעצרו גילה יציבות בפן התעסוקתי והביע שאיפה לניהול אורח חיים מתפקד ופרודוקטיבי על אף קשייו ברכישת השפה. הנאשם מחזיק בעמדות פרו חברתיות, ועל כן מעורבותו הנוכחית בפלילים כמו גם הגבול החיצוני הברור שהועמד לו על ידי הרשויות ובית המשפט שימש עבורו גורם מרתיע. הנאשם מגלה מודעות להשפעה השלילית של השימוש באלכוהול על חייו בתחומים השונים ושומר על ניקיון מאלכוהול מיום מעצרו. על אף קשייו, הנאשם שיתף פעולה עם שירות המבחן, נענה לסמכות שירות המבחן והשתלב והתמיד בטיפול הקבוצתי, אשר מספק לו בעיקר תחושות שייכות והזדהות. בנוסף, מסר במסגרת הטיפול בדיקות נשיפה שנמצאו נקיות, כל אלו מהווים להערכת שירות המבחן גורמי סיכוי לשיקום.

11. שירות המבחן התלבט בהמלצתו. מחד גיסא, שקל את חומרת העבירות וחומרת הפגיעות בנפגע העבירה, מאידך גיסא, שקל את מודעות הנאשם לבעיותיו, את שיתוף הפעולה שלו עם שירות המבחן ועם היחידה להתמכרויות ואת המוטיבציה שלו לשימור ניקיון מאלכוהול. בנוסף לאלה, הנאשם שהה תקופה הארוכה במעצר ולאחר מכן במעצר בפיקוח אלקטרוני. בשכלול הנתונים ולאור הערכת שירות המבחן, כי ניהול ההליך המשפטי הציב לו גבול ברור ומשמעותי, ועל מנת לאפשר המשך טיפול ביחידה להתמכרויות, תוך סיוע בתחומים נוספים בליווי לשכת הרווחה, הומלץ על הטלת מאסר שירוצה בעבודות שירות כענישה מוחשית, לצד הטלת צו מבחן למשך שנה במהלכו ימשיך הטיפול הייעודי בתחום ההתמכרויות ויבחנו צרכים נוספים.

12. לבקשת ב"כ הנאשם, בדיון מיום 31.5.22 הוריתי לממונה על עבודות שירות להגיש חוות דעת עד ליום 18.7.22, וכן על שירות המבחן להגיש תסקיר שירות משלים אשר יבחן את התקדמות הנאשם בהליך הטיפול, וזאת על מנת שהתמונה תהיה שלמה לפני בית המשפט בעת גזירת הדין.

13. מתסקיר שירות המבחן המשלים מיום 18.7.22 עולה, כי במהלך תקופת הדחיה המשיך הנאשם להגיע לקבוצה ביחידה להתמכרויות אחת לשבוע באופן יציב, וכן מסר בדיקות לגילוי שרידי סם ובדיקות נשיפה לאלכוהול, אשר נמצאו נקיות. שירות המבחן ציין, כי אמנם ניכרים פערי שפה המקשים עליו להעמיק בתהליכי הטיפול ולעבד את המניעים להתמכרותו ואין שינוי בתחום זה, אך לצד זאת ניכר, כי עצם הגעתו לקבוצה מאפשרת לו תחושת שייכות והקלה רגשית. בנוסף, מדובר במסגרת מציבת גבול, אשר אף מפקחת על התנהלותו ומסייעת לו להפנים את הגבולות ולהציבם בכוחות עצמו. עוד במהלך תקופת הדחיה התקיימה פגישה של מנהל היחידה עם הנאשם, ועם נציג מטעם לשכת הרווחה, אשר דובר אמהרית, על מנת לסייע לו במיצוי זכויותיו. הנאשם שיתף פעולה בפגישה זו והמשך הליך מיצוי הזכויות נעשה בעזרת משפחתו אשר מגויסת לעזרתו. כמו כן צוין, כי במהלך חודש אוגוסט 2022 צפויה להיפתח בלשכת הרווחה תוכנית הנקראת "דרך חדשה" המיועדת לעולים מאתיופיה. תוכנית זו מיועדת לסיוע כוללני לעולים ולדוברי אמהרית הכוללת סיוע בתחומי חיים שונים, סיוע בתעסוקה ובמיצוי זכויות וכן סיוע פרטני כנדרש. הנאשם נמצא ברשימת המתנה לתוכנית זו, וייתכן כי יוכל לקבל במסגרתה גם טיפול פרטני. הודגש, כי במהלך תקופת הדחיה לא נפתחו תיקים חדשים לנאשם. על כן בשקלול הנתונים, כאמור, ולאור כך שבמהלך תקופת הדחיה הנאשם המשיך בשיתוף פעולה מלא עם שירות המבחן, לאור כך שהפער השפתי המקשה עליו להעמיק בהליך טיפולי, כך שמדובר

בקשיים אובייקטיביים שאינם תלויים בו, ולאור ההרתעה מההליך המשפטי המנוהל נגדו, שירות המבחן העריך, כי הסיכון להישנות התנהגות אלימה בהשפעת אלכוהול פחת, ושבו על המלצתם להשית על הנאשם מאסר שירוצה בעבודות שירות לצד צו מבחן, אשר במהלכו ימשיך את הקשר עם היחידה להתמכרויות ולשכת הרווחה בפיקוח שירות המבחן.

14. מאחר שבמועד הדיון ביום 20.7.22, טרם התקבלה חוות דעת הממונה על עבודות השירות, תקופת הדחיה נוצלה להמשך מעקב אחר הנאשם, והדיון נדחה להשלמת הטיעונים לעונש לאחר קבלת תסקיר משלים נוסף, וכן חוות דעת הממונה ליום 3.10.2022.

15. מתסקיר שירות המבחן המשלים מיום 1.10.22 עולה, כי במהלך תקופת הדחיה הנאשם שמר על יציבות בניקיונו מאלכוהול, ועקב כך הרגיש שיפור בכל תחומי החיים הן מבחינה בריאותית ופיזית והן במערכות היחסים המשפחתיות. הנאשם המשיך להגיע לקבוצה הטיפולית בה הוא משתתף אחת לשבוע. בנוסף, ביום 14.9.22 החל בהשתתפות בתוכנית "דרך חדשה" בליווי עובדת סוציאלית דוברת אמהרית, אשר נפגשת עמו אחת לשבוע באופן פרטני. במהלך תקופת הדחיה לא נפתחו תיקים חדשים לנאשם, עם זאת לנאשם תיק תלוי ועומד בגדרו הורשע בעבירת תקיפה סתם, מיום 4.9.20. לאור כל אלה, שירות המבחן העריך, שכיום הסיכון להישנות עבירות אלימות, בעיקר תחת השפעת אלכוהול, הוא נמוך. שירות המבחן שב על המלצתו להטלת צו מבחן למשך שנה לצד ענישה מוחשית של מאסר שיבוצע בדרך של עבודות שירות, לתקופה קצרה ככל הניתן בשל החשיבות המשמעותית לחזרה לשגרת חיים תקינה הכוללת חזרה לתעסוקה לצורך המשך הליך שיקומו של הנאשם.

תסקיר נפגע עבירה

16. מתסקיר נפגע העבירה עולה, כי נגרם למתלונן נזק קשה על רקע אימת המוות שחווה בעת שפגע בו הנאשם. חוויה זו משליכה על תחושת הביטחון והמוגנות שלו, ומפחיתה מיכולתו להתנהל בחוסן נפשי. ניכר, כי המפגע עם תוקפנותו ואלימותו הפתאומית של הנאשם, אירע בשלב רגיש ושברירי בחייו של המתלונן, בו התמודד עם סיום מערכת זוגית ופירוק התא המשפחתי שהקים, תוך שהוא מנסה בעמל רב לשמור על שגרת חיים יציבה ולתפקד בצורה מיטיבה. בעקבות פגיעת הנאשם, מאמציו של המתלונן נגדעו ותקוותו לעתיד טוב יותר, התנפצה. את ציפיותיו לניהול אורח חיים שקט ומספק, תפסה חווית פגיעות וחוסר ישע, בעולם שנחוה על ידי המתלונן כמסוכן וכמאיים. מאז הפגיעה, חייו של המתלונן מאופיינים בדריכות תמידית ובעיסוק בהשלכותיה הפיזיות, המצמצמות את יכולתו לתפקד באופן עצמאי ומלא. במפגש עמו בלטה התמקדותו בהיבט הרפואי של מצבו הפיזי ובתחושת התסכול אותה חווה, על רקע היעדר הכרה בנזקי הפגיעה מצד המוסד לביטוח לאומי, המשליכה על מצבו הכלכלי ומעצימה את תלותו בסובביו.

17. המתלונן גרוש פעמיים ואב לארבעה ילדים, כאשר השניים הראשונים מתגוררים באתיפויה ושני ילדיו הקטנים מנישואיו האחרונים מתגוררים עם אמם בבית שמש. הוא מתגורר בדירה שכורה עם שותף ואינו עובד מאז פציעתו. תחילה התקיים מכספי הפיצוי שקיבל ממקום עבודתו, ובהמשך, בהיעדר מקור פרנסה, נתמך כלכלית על ידי בני משפחתו. עד לפגיעתו, עבד המתלונן בעבודות ניקיון במשך כחמש שנים. לדבריו, וממסמך המוסד לביטוח לאומי מיום 10.10.21 עולה, כי נקבעו לו 30% נכות, שאינם מזכים אותו בקצבת נכות.

18. מתיאורו של מ' עולה, כי תקיפת הנאשם הייתה פתאומית ובלתי צפויה, באופן שלא אפשר לו להגן על עצמו.

בלטה חוויה קשה של חוסר אונים ופחד נוראי שהוא עומד למות וילדיו הקטנים יישארו ללא אב. מסיכומי בית החולים עולה, כי הנאשם עבר בדיקות וצילומים, נתפר וקיבל טיפול אנטיביוטי. שוחרר ממיון כירורגי ואושפז במחלקת עיניים להמשך מעקב וטיפול. הוא נפגע בעין ימין וסובל מאובדן ראייה.

19. אשר לנזקים שנגרמו לו- הרושם הוא, כי מוקד נזק עיקרי ומשמעותי קשור לתפיסתו של המתלונן את עצמו כאדם עם נכות ותפקוד מוגבל. המתלונן מתמודד עם תהליך קשה ומכאיב של הכרה בנכותו וקבלה של מציאות חייו שהשתנתה בעקבות הפגיעה, לרבות אובדן יכולת הראייה לצמיתות בעינו הימנית. ניכר, כי הפגיעה הפיזית מלווה בפגיעה בדימוי ובערך העצמי שלו. בחווייתו, מאדם חיוני, עצמאי ובעל חוסן נפשי המסוגל להתמודד עם קשיים ומשברים, הפך להיות אדם חלש ופגיע שאינו שולט בגורלו. פגיעת הנאשם קטעה את רצף תפקודו היציב במישור התעסוקתי, והותירה אותו ללא מקור פרנסה, כאשר הוא נאלץ להסתייע כלכלית בקרוביו וללא מסגרת תעסוקתית להשתייך אליה. לצד אובדן יכולתו לעבוד, תיאר המתלונן גם פגיעה בטווח הראייה שלו, דבר המונע ממנו להתנהל בתחושת ביטחון ובחופשיות, זאת בנוסף לכאבים חזקים בעינו ובראשו. כתוצאה מכך, הוא מתקשה לשהות עם ילדיו הקטנים לאורך זמן ונוטה להפחית את זמן הבילוי עמם, מחשש שלא יוכל לטפל בהם כנדרש. באופן זה, נפגע תפקודו ההורי וטיב הקשר עם ילדיו. בנוסף ביטא חשש, כי בשל הקושי הכלכלי שחווה ואי יכולתו להמשיך ולעמוד בתשלומי שכר הדירה, ייתכן שיאלץ לעבור לגור בבאר שבע בבית הוריו, דבר שירחיק אותו מילדיו ויערער אף יותר את הקשר עמם. המתלונן גם נמנע מלשהות מחוץ לביתו בשעות החשכה, בשל החשש מפגיעה נוספת עלולה להתרחש. על רקע זה, התנהלותו מתאפיינת בדריכות מתמדת ובניתוב כוחותיו להימנע מסיכון לפגיעה חוזרת, בנוסף לחווית השפלה ובושה על רקע הפגיעה בתדמיתו כגבר חזק וציפיותו מעצמו, שהתנפצה, לגבור על הנאשם ולהגן על חייו ועל שלמות גופו. חרף תיאורו כי חווה תמיכה וחיזוק מסביבתו, תחושת ההשפלה הקשה היא בלתי נסבלת ומרחיקה אותו מסובביו. כמו כן, בעקבות תקיפת הנאשם, הוא נוטה להימנע מקשרים חברתיים הנתפסים על ידו כמאיימים ומלווים בתחושת חוסר אמון. כך, בהיעדר מעגלים חברתיים, מצטמצמת נגישותו למקורות התמיכה ומתעצמת חוויית הבדידות והתלישות.

20. אשר לטיפול ושיקום- מסר המתלונן, כי הוא לא נמצא בקשר עם גורמי טיפול ושלל רצון וצורך לפנות לטיפול בעת הנוכחית. הרושם הוא כי הוא טרוד בשלב הזה בהחלמתו הפיזית ובהתמודדות עם אובדן הראייה בעינו, לצד הפגיעה בתעסוקתו המלווה בדאגה לצרכיו החומריים. על כן הוא אינו פנוי רגשית להיעזר בטיפול שיסייע בעיבוד טראומת הפגיעה והשלכותיה.

21. לאור תמונת נזק זו וכמסר של הכרה משפטית וחברתית בפגיעה ובהשלכותיה וקבלת אחריות הנאשם על הפגיעה, המליצה עורכת תסקיר נפגע העבירה, כי יוטל על הנאשם בין יתר רכיבי הענישה פיצוי כספי משמעותי עבור המתלונן, אשר יסייע לו בתהליך השיקום לו זקוק, ועשוי לדרבן אותו לפנות לטיפול או להיטיב את מצבו בכל דרך שיבחר.

ראיות לעונש

22. המתלונן העיד לעונש מטעם המאשימה, ומסר כי בעקבות הפגיעה הוא חש פגוע ומחכה להחלטת בית המשפט. לדבריו, נגרם לו נזק וקשה לו לעבוד. הנזק הרפואי שנגרם הוא דקירות במצח ופגיעה בראייה. ב"כ המאשימה הגיש תעודה רפואית בעניינו של המתלונן (ת/1).

23. וורקה עלמו, אשתו של הנאשם העידה לעונש מטעם הנאשם, ומסרה על קשייה בעקבות מעצרו של הנאשם ושהייתו במעצר באיזוק אלקטרוני, דבר שהוביל לכך שלא יכול היה לעבוד והם צברו חובות של למעלה מ-55,000 ₪. עוד הוסיפה, כי היא סובלת מבעיות בריאותיות, ואין לה מה לאכול, שכן קשה לה לעבוד ולשלם משכנתא. לדבריה, בעבר, הנאשם עבד, דאג למשפחה ופרנס אותה, וסייע בתשלום ההוצאות החודשיות.

24. מר דמאס אלמנך, חברו של הנאשם העיד אף הוא לעונש מטעם הנאשם ומסר, כי הוא מכיר את הנאשם 22 שנה, והוא בן אדם טוב. לדבריו, האירוע התרחש בשל בעיות האלכוהול של הנאשם.

טיעונים לעונש

25. בפתח דבריו עמדו ב"כ המאשימה על הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של הנאשם, ועל חומרת הפגיעה בהם, שכן מדובר במעשה אלימות חמור תוך שימוש בכלי תקיפה, חפץ חד אשר גרם לפגיעה משמעותית למתלונן, ואך במזל לא הסתיימה בנזק גדול יותר.

26. אשר לנסיבות ביצוע העבירה- הדגישו ב"כ המאשימה, כי האירוע החל בבר והמשיך מחוצה לו, אולם מדובר במקום ציבורי בו נוהגים לבלות אזרחים תמימים. בנוסף, הנאשם יזם את העימות עם מתלונן, הוא קילל אותו, וזרק עליו מכסי בירה וחלקיקי גחלים שהיו שם. על אף שהמתלונן ניתק מגע, הנאשם יצא אחריו באופן אקטיבי, תוך שהוא אוחז במלקחיים מברזל, הדקירות היו במספר מוקדים והיו דקירות גם באיברים רגישים כמו העיניים והמצח, כן נגרמו למתלונן חבלות חמורות, כאשר פוטנציאל הנזק היה אף חמור יותר. עוד הדגישו את הנזק שנגרם למתלונן כפי שעולה מתסקיר נפגע העבירה. בנסיבות אלה, סברו ב"כ המאשימה, שמתחם עונש הולם הנע בין 3 ל-6 שנות מאסר בפועל. ב"כ המאשימה הפנו לפסיקה לתמיכה בטיעוניהם.

27. אשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה- נטען שיש לשקול את לקיחת האחריות והחיסכון בזמן שיפוטי. הנאשם נעדר הרשעות קודמות, אך הורשע בעבירת אלימות נוספת שקדמה לאירוע נשוא כתב האישום. לדבריו, אין לאמץ את המלצת שירות מבחן ויש צורך בענישה מוחשית. התסקיר אומנם מציין טיפול ייעודי, הכולל מפגש שבועי, אך עיון מעמיק בתסקיר מלמד, כי הליך הטיפול לא הגיע לידי מימושו המקסימלי בשל פערי השפה, ואף שירות המבחן ציין כי יש צורך בענישה מוחשית. לדבריו, לאור העובדה כי מדובר באירוע המצריך ענישה מוחשית ולאור הטיפול בהליך אליו מנסה להירתם הנאשם, אין מקום להפעיל את הסמכות הקבוע בסעיף 40ד' לחוק העונשין, ולסטות ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום, שכן אין מדובר במקרה חריג המצדיק זאת. לתמיכה בטענותיהם הפנו ב"כ המאשימה לע"פ 126/22 **מדינת ישראל נ' פלוני** (27.4.22) שם נקבע, כי לא בכל מקרה בו תהליך טיפולי מתקדם לכיוון חיובי יש לחרוג ממתחם העונש ההולם, שכן סטייה שכזו תיעשה רק במקרים חריגים, כאשר קיימות אינדיקציות לשינוי בדרכי החשיבה והתנהגות הנאשם. לדידם של ב"כ המאשימה, הטיפול הייעודי אותו עבר הנאשם לא עולה לכדי שינוי עמוק ומובהק, ואינו מצדיק חריגה כלשהי מהמתחם. עוד הודגש, כי תסקיר נפגע העבירה מעלה שלמתלונן נגרם נזק משמעותי, ולכן יש מקום ליתן משקל לנזק שנגרם למתלונן, ולא להסתפק בענישה של עבודות שירות בהתאם להמלצת שירות המבחן. לפיכך, עתרו למקם את עונשו של הנאשם בשליש התחתון של מתחם העונש ההולם, ולהשית עליו 38 חודשי מאסר בפועל, מאסר

מותנה וכן פיצוי משמעותי למתלונן.

28. מנגד, ב"כ הנאשם ביקשו לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהשית על הנאשם עונש מאסר אשר ירוצה בעבודות שירות לשיקול דעת בית המשפט, וזאת בשים לב לעובדה כי הנאשם שהה במעצר ממש במשך 4 חודשים ובנוסף שהה 8 חודשים במעצר באיזוק אלקטרוני, ובמשך תקופה זו הוא לא עבד. מדובר במפרנס העיקרי של משפחתו, אשר מצויה במצוקה כלכלית, עד כדי שהיא מקבלת התראות מבנק בקשר למשכנתא, מה שיכול להוביל לפינוי המשפחה מהדירה. מעבר לכך יש להם חוב בסך 55,000 ₪. בנסיבות אלה, גזירת מאסר בפועל היא בבחינת גזר דין מוות כלכלי למשפחה וגזירת המשפחה לחדלות פירעון ולהיות נטל על החברה. עוד הוסיפו, כי גם הנאשם נחבל ונזקק לטיפול רפואי בבית החולים. מדובר בנאשם בן 53, אב לשתי בנות, אשר עבד באופן קבוע ויציב, במשך 8 שנים, באותו מקום עבודה. הנאשם מתמודד עם משבר קליטה הכולל קונפליקט תרבותי ושפתי קשה מאוד. עם זאת, הוא מצליח לפרנס את משפחתו, אף שהדמות האבהית והסמכותית אשר הייתה מוכרת לו בעבר באיתופיה אינה קיימת, ועל מנת לפרנס את המשפחה, לשלם את החובות ולנהל משפחה נורמטיבית הוא נזקק לסיוע אשתו ובנותיו. בנוסף, בשל הקושי בהתמודדות עם הקליטה המפלט שלו היה בשתיית אלכוהול, מה שהוביל לביצוע העבירה. הנאשם הודה בהזדמנות הראשונה וכך חסך זמן שיפוטי יקר, הוא נעדר עבר פלילי, שיתף פעולה באופן מלא עם שירות המבחן, וכאשר התבקש למסור בדיקות שתן ונשיפה, תוצאות הבדיקות היו נקיות. הנאשם הביע רצון כן ואמיתי להשתלב בתוכנית טיפולית קבוצתית ופרטנית, והנאשם הגיע לכל המפגשים באופן עקבי ויציב והגבול החיצוני, אשר הועמד לו על ידי הרשויות שימש עבורו גורם מרתיע. שירות המבחן ציין, כי הנאשם מגלה מודעות להשפעה שלילית לצריכת האלכוהול ושומר על ניקיון מאלכוהול מיום מעצרו. הנאשם מצוי בהליך שיקום, אמנם הליך איטי בשל קשיי שפה והקושי לארגן לו קבוצה מתאימה, אולם הוא מטפל בבעיית האלכוהול, אשר גרמה לו לביצוע העבירה. בשל האמור, ביקשו ב"כ הנאשם מבית המשפט לחרוג ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום, ולהשית על הנאשם עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות ולצדו צו מבחן.

29. הנאשם בדבריו האחרונים הביע חרטה על מעשיו וביקש סליחה מעומק ליבו על המעשה. כן הנאשם פנה ישירות למתלונן וביקש את סליחתו.

30. בדיון השלמת הטיעונים לעונש מיום 20.7.22, חזרו ב"כ המאשימה על עמדתם שאין להשתמש בסמכות הקבוצה בחוק לחריגה ממתחם העונש ההולם, אף שההליך טיפולי מתקדם בכיוון חיובי. מדובר על מפגש שבועי מטעמי רווחה ביחס להתמכרות לאלכוהול, ואין מדובר בהליך טיפולי מטעמי שיקום, אשר מצדיק בסופו של יום את החריגה ממתחם העונש ההולם. במידה ובית המשפט יחרוג ממתחם העונש ההולם בשל הליך טיפולי הלוטה בערפל, אזי החריגה תרוקן מתוכן את הכלל. ב"כ הנאשם טען שמתסקיר שירות המבחן עולה, כי הנאשם הגיע בקביעות לשירות המבחן ושיתף פעולה, והוא חש שנתרם ותורם בהליך הטיפול. יתרה מזו, צוין בתסקיר כי לא ניתן לצרפו לטיפול של יותר מיום אחד בשבוע בשל קשיים אובייקטיביים של השפה ושל אנשי מקצוע היכולים להעניק לו טיפול בשפתו. על כן מחדל הגורם הטיפול אינו צריך לרבוץ לפתחו של הנאשם.

31. בדיון השלמת הטיעונים לעונש מיום 3.10.22 שבו ב"כ המאשימה על עמדתם, כי הנאשם לא עבר הליך שיקום ממשי ולא הליך טיפולי של עיבוד עבירה, מלבד פגישה שבועית ביחידה להתמכרויות. על כן, לדידם, אין לחרוג ממתחם העונש ההולם ולהשית על הנאשם עונש של מאסר שירוצה בעבודות שירות, אלא עונש של מאסר בפועל. מנגד, ב"כ הנאשם הדגישו כי הנאשם מגיע לכל מפגש וטיפול, משתף פעולה באופן עקבי ונקי מכל אלכוהול, והחל גם טיפול חדש עם עובדת סוציאלית דוברת השפה האמהרית, ומאז האירוע לא נפתחו נגדו

תיקים חדשים. כמו כן, שירות המבחן הדגיש, כי המסוכנות להישנות העבירה היא ברף הנמוך. למתלונן לא נגרם נזק בלתי הפיך. על כן ביקשו לאמץ את המלצות שירות המבחן ולהשית על הנאשם עבודות שירות בניכוי ימי מעצרו, שכן הנאשם שהה במעצר לתקופה ממושכת, כך שהעונש שלו יורכב מעונש של מאסר ממש לצד עונש של עבודות שירות.

32. הנאשם בדבריו האחרונים הביע צערו והודה לכל הנוכחים ולבית המשפט על התהליך שעבר. הנאשם ציין, כי כיום הוא אינו שותה אלכוהול, והבטיח שגם בעתיד לא ישתה אלכוהול.

מתחם העונש ההולם

33. על פי סעיף 40 ב' לחוק העונשין העיקרון המנחה בענישה הוא הלימה, קרי: יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה ונסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בקביעת מתחם העונש ההולם, על בית המשפט להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות לביצוע העבירה.

34. במקרה דנן, הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה הם ערך שלמות גופו של אדם ובטחונו האישי. ערכים אלה הם מהחשובים שבמארג הערכים החברתי. בנוסף, הנזק הנפשי הפוטנציאלי הנלווה לעבירות מסוג זה הוא חמור. מידת פגיעת מעשיו של הנאשם בערכים אלה היא ממשית בהתחשב באופייה של התקיפה, בביצועה תוך שימוש בכלי-נשק קר ובהתחשב בנזקים שאותם גרם לגופו של המתלונן.

35. בית-המשפט העליון קבע לא פעם, כי שימוש באלימות, בפרט כאשר הדבר נעשה באמצעות כלי-נשק מכל סוג שהוא וכאשר הדבר הסתיים בפציעה חמורה מחייב ענישה חמורה ומרתיעה.

36. בשורה ארוכה של פסקי דין נקבע, כי יש לנקוט בחומרה כלפי מי אשר פותר סכסוכים בדרך של אלימות ובכוח הזרוע. בעניין זה ראו את הדברים שנאמרו בע"פ 8991/10 **מכבי נ' מדינת ישראל** (27.10.11): **"בית משפט זה קבע ושב וקבע, בפסקי דין רבים מספור, כי יש לעקור מן השורש את נגע האלימות שפשה בחברתנו. במלחמה זו מוטל על בתי המשפט תפקיד חשוב ביותר, שעיקרו הוקעת התופעה וגזירת עונשים מחמירים על אלו הבוחרים לנקוט בדרך האלימות... אף אם נניח כי המתלונן נהג שלא כשורה במהלך האירוע, אין בכך בשום אופן כדי להצדיק את התגובה האלימה והבריונית מצד המערער. המסר החד-משמעי שעל בתי המשפט להעביר הוא כי לא ניתן להשלים, בשום מקרה, עם פתרון סכסוכים באלימות ובכוח הזרוע, ועל כן בדין נתן בית משפט קמא משקל מרכזי בגזר הדין לחומרת מעשיו של המערער."**

37. רבות נכתב על "תת-תרבות הסכין", הכוללת שימוש בנשק קר שאינו דווקא סכין, ועל הצורך להקיא מקרבנו. הודגש, כי חובה על בתי-המשפט לעשות שימוש בסמכויות-הענישה המופקדות בידיו על-מנת להרתיע מפני היזקקות לאלימות מכל סוג שהוא בפתרון סכסוכים על רקע נזקה הגדול של השימוש באלימות. על דברים אלו עמד כב' השופט ע' פוגלמן בע"פ 5980/15 **מדינת ישראל נ' זדה** (23.3.16):

"רבות כבר נפסק אודות תופעת השימוש בסכינים ושאר סוגי נשק קר כאמצעי ליישוב סכסוכים ומחלוקות, המחייבת תגובה עונשית מחמירה ומסר ברור מבתי המשפט וכלל רשויות אכיפת החוק, תוך מתן משקל משמעותי בענישה לשיקולי הרתעת היחיד והרבים, גם אל מול שיקולים אישיים. אירועי אלימות המגולמים בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, שהיא העבירה העיקרית בה הורשע המשיב, עשויים להתרחש במגוון רחב מאוד של מצבים, נסיבות ביצוע ורמות חומרה. ואכן, הפסיקה כוללת מנעד רחב של רמות ענישה, בהתאם לנסיבות הספציפיות של כל מקרה. בקביעת מתחם העונש ההולם ובגזירת הדין בגדרו אין די בהתייחסות לסעיף העבירה בו הורשע הנאשם, אלא העיקר הוא בעובדות ובנסיבות האירועים הספציפיים בגין הורשע הנאשם".

38. בנוסף, הורשע הנאשם בעבירת איומים הבאה להגן על שלוות נפשו של אדם, ולאפשר לו חיים חופשיים מלחצים אסורים. עוד, מגנה עבירה זו בעקיפין על ערך האוטונומיה של האדם וחופש הפעולה והבחירה שלו.

39. אשר לנסיבות ביצוע העבירות, מדובר באירוע שהתגבש באופן ספונטני ואימפולסיבי, ולא קדם לו תכנון מוקדם. הנאשם, הוא היוזם של האירוע, תחילה הוא קילל את המתלונן ותוך כדי זרק לעברו פקקי בירה וחלקיקי גחלים לא דלוקים שהיו בבר. לאחר מכן, יצא בעקבותיו של המתלונן מחוץ לבר, היינו, לא עזב אותו למרות שהייתה לו אפשרות לעשות כן. לאחר דין ודברים, דקר אותו בפניו ובצווארו באמצעות מלקחיים מברזל. רק לאחר מכן תקף המתלונן את הנאשם בעזרת בקבוק בראשו ונמלט מהמקום, בעוד הנאשם דולק אחריו. הנאשם נשא עמו מבעוד מועד את המלקחיים מברזל, אשר עתיד לשמש אותו לפצוע את המתלונן. עצם השימוש במלקחיים שהוא נשק קר מלמד על חומרת המעשה ועל רצונו של הנאשם לפגוע באופן משמעותי במתלונן. הנאשם דקר את המתלונן מספר פעמים במקומות שונים בגופו לרבות בפנים ובצוואר באופן המסכן איברים רגישים. למתלונן נגרמו נזקים פיזיים ממשיים, כאשר מתסקיר נפגע העבירה עולות גם ההשלכות ארוכות הטווח במישור הנפשי, התמודדות קשה ומכאיבה עם הכרה בנכותו וקבלה של מציאות חייו שהשתנתה בעקבות הפגיעה, לרבות אובדן יכולת הראיה לצמיתות בעינו הימנית, לצד פגיעה בדימוי ובערך העצמי שלו. כמו כן, רודפת אותו תחושת חוסר מוגנות, שבעקבותיה נמנע מלשהות מחוץ לביתו בשעות החשיכה. זאת ועוד, פגיעת הנאשם קטעה את רצף תפקודו של המתלונן במישור התעסוקתי והותירה אותו ללא מקור פרנסה, כאשר הוא נאלץ להסתייע כלכלית בקרוביו. עוד, בשל הפגיעה בראייה הוא מתקשה לשהות עם ילדיו ונפגע טיב הקשר עמם ותפקודו ההורי.

40. באשר לפגיעתו "אמר, כי נראה שאך בנס האירוע לא הסתיים בתוצאה חמורה יותר. כתוצאה מהדקירה נגרמה למתלונן חבלה חמורה, חתך באורך 1.5 ס"מ בידו, חתכים בפנים ובצוואר, כמו כן המתלונן עבר ניתוח לשחזור לצרציה בעפעף עליון, המתלונן אושפז בבית חולים "הדסה" עין כרם למשך שבעה ימים, וזאת עקב אובדן ראייה בעין ימין. כמו כן, במהלך אשפוזו המתלונן עבר תפירה של חתכים (ת/1). על פי מסמך מביטוח לאומי, נקבעו למתלונן 30% נכות. לצד זאת נקבע, כי הוא אינו זכאי לקצבת נכות. בנוסף, לא ברור מהמסמכים הרפואיים, האם מדובר בנזק בלתי הפיך.

41. נזק נוסף שעלה נוגע להיעדר מוטיבציה להשקיע במישורים שונים בחייו, כגון: טיפול פסיכולוגי, קשרים חברתיים הנתפסים על ידו כמאיימים ומלווים בתחושת חוסר אמון, וכך בהיעדר מעגלים חברתיים מצטמצמת

נגישות למקורות התמיכה ומתעצמת חוויית הבדידות והתלישות. נזק נוסף קשור בפציעתו, בכך שלמתלון קושי ופגיעה ברצף תפקודו היציב במישור התעסוקתי, כך שנוטר ללא מקור פרנסה, כאשר הוא נאלץ להסתייע כלכלית בקרוביו, ונוטר ללא מסגרת תעסוקתית מאז פציעתו. אשר על כן יש לתת דגש כי אין מדובר באירוע מתוכנן ואין מדובר בכלי תקיפה מובהק בדמות סכין, מנגד החבלה שנגרמה היא משמעותית, הן בפגיעה הפיזית והן בפגיעה הנפשית שנגרמה למתלון.

42. מנגד ולקולה, בית המשפט ייקח בחשבון, מבלי שיהיה בכך כדי להצדיק ולו במעט את התנהגותו של הנאשם, גם את שעולה מעובדות כתב האישום המתוקן, בדבר חלקו של המתלון באירוע אשר תקף את הנאשם בראשו באמצעות בקבוק בירה שהחזיק בידו.

43. בכל הנוגע לעובדה שהנאשם היה תחת השפעת אלכוהול, הרי שאין לתת לכך משקל ממשי לקולה. כפי שקבע בית המשפט העליון לא אחת **"העובדה שהמערער היה תחת השפעת אלכוהול, אין בה כדי להפחית מחומרת מעשיו, ואולי אף להיפך"** (ע"פ 7874/13 עמרו נ' מדינת ישראל (26.6.14)), וכן **"ניסיונו של המערער להצדיק את פעולותיו בהיותו שתוי, טוב היה לו לא היו נשמעות. בחברה חופשית, רשאי כל אדם בוגר לצרוך משקאות אלכוהוליים כאוות נפשו. אין בכך משום מתן היתר לאלימות או לפשיעה..."** (ע"פ 1929/12 מדינת ישראל נ' מחאמיד (24.4.12)). כן יפים לענייננו הדברים שנאמרו בע"פ 7701/14 מוחמד סלא אל טייב נ' מדינת ישראל (16.5.16): **"מן האמור מתחייב כי עובדת היותו של אדם תחת השפעה של אלכוהול בעת ביצוע עבירה, שעה שנכנס במודעות למצב השכרות, אינה מהווה "קרבה לסייג לאחריות פלילית" כאמור בסעיף 40ט(א)(9) לחוק העונשין, וגם לא נסיבה מקלה אחרת. שאם לא נאמר כן, נמצאנו מעודדים שימוש מופרז באלכוהול, על ידי מתן הקלות למעשים אסורים שבוצעו בחסותו של משקה זה. לא זו היתה כוונתו של המחוקק (ראו: ע"פ 6001/13 קסה נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] בפסקה 10 (29.1.2014))."**

44. העונש המרבי הקבוע בצידה של עבירת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות עומד על 14 שנות מאסר. ב"כ הנאשם הפנו בטיעוניהם לפסיקה שבגדרה הוטלו עונשי מאסר לתקופות קצרות, ואף עונשי מאסר בעבודות שירות בגין עבירה זו. לצדם של פסקי דין אלה, הפנו ב"כ המאשימה לפסיקת בית המשפט העליון והמחוזי בשורה של תיקים, שבהם נגזרו על המורשעים בעבירה זו עונשי מאסר למשך שנים אחדות. בע"פ 8597/07 **זועבי נ' מדינת ישראל (15.1.08)** התייחס בית המשפט העליון למגוון העונשים הקיים בעבירות אלה: **"אכן, ניתן למצוא פסיקה מגוונים שונים בעבירת דקירה, והדבר מעוגן בנסיבות המקרה, חומרת הפגיעה, בגילו ובעברו של הנאשם וכיוצא באלה. לא נתיימר לומר כי הושגה 'אחידות'; אחידות של ממש אינה אפשרית כמובן, שהרי אין תיק דומה למשנהו. ואולם, יש בסופו של יום מגמה ברורה בפסיקתו של בית משפט זה, והיא נובעת מצרכי הזמן והמקום: לתרום אותה תרומה שיכול בית המשפט להרים למאבק בתופעת הסכינאות, מעין מכת מדינה, על ידי יחס מחמיר."**

45. אכן מדיניות הענישה הנהוגה במקרים אלו היא מגוונת ותלויה בנסיבותיו של כל מקרה ומקרה, כפי שיפורט להלן:

א. בע"פ 9147/17 **אבו עביד נ' מדינת ישראל** (20.9.18) המערער ואחרים היכו את המתלונן ששכב על הקרקע והמערער שלף חפץ חד, דקר את המתלונן בפניו וגרם לחתך עמוק בפניו. בית המשפט העליון החליט להקל בעונשו של המערער עקב הליך שיקומי מתקדם שהצדיק סטייה ממתחם העונש ההולם, ועונשו הועמד על מאסר של שישה חודשים לריצוי בעבודות שירות, מאסר על תנאי ופיצוי בסך 5,000 ₪.

ב. בע"פ 308/16 **נאטור נ' מדינת ישראל** (7.11.2016) נדחה הערעור על חומרת העונש, בו הושת על המערער 30 חודשי מאסר בפועל בגין הרשעתו לאחר ניהול הוכחות בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה, פציעה בנסיבות מחמירות והחזקת סכין שלא כדין. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם הענישה ההולם נע בין 30 עד 60 חודשי מאסר. המערער, בן ה-19, דקר את המתלונן בבטנו וגרם נזק לאבריו הפנימיים בגינם הוא נותח ואושפז במשך שבוע; המערער נעדר עבר פלילי, והוגש בעניינו תסקיר חיובי שהצביע על סיכון נמוך לשוב על העבירות ועל כך שהנאשם מביע אמפתיה כלפי המתלונן.

ג. בע"פ 3381/16 **אלקרינאוי נ' מדינת ישראל** (10.7.16) התקבל ערעורו של מי שהורשע בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה ונדון ל-20 חודשי מאסר בפועל. על פי המתואר הרקע למעשים הוא מריבה שנתגלעה בין בנו של המערער לבין בנו של המתלונן. בנו של המתלונן היכה את המערער בראשו באמצעות מוט ברזל. לאחר מכן נסע המערער יחד עם בנו לדוכן הירקות בו עבדו באותה העת המתלונן ואחד מבניו. המערער יצא מהרכב יחד עם בנו כשהוא אוחז באלה עשויה עץ והחל להכות את המתלונן בראשו ואת בנו באמצעות האלה. בית המשפט העליון קבע, כי סיכויי השיקום בעניינו של המערער מצדיקים סטייה משמעותית יותר מזו שנקבעה על ידי בית המשפט המחוזי והעמיד את עונשו של המערער על 12 חודשים מאסר בפועל.

ד. בע"פ 935/14 **אוסטרוביץ נ' מדינת ישראל** (30.11.14) התפתח דין ודברים בין המערער למתלונן שהפציר במערער להירגע ובתגובה שלף המערער שני סכני מטבח שהיו חבויים מתחת לחולצתו ולאחר פרק זמן קצר תקף המערער את המתלונן וגרם לו חתכים ביד ובכתף שמאל. המתלונן ברח, אך המערער דקר אותו שוב דקירה עמוקה בשכם. צוין כי למערער הצעיר היה עבר פלילי בעבירות רכוש ואלימות. נקבע מתחם ענישה שבין 3.5 ל-5 שנות מאסר ונגזרו על הנאשם 50 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי ופיצוי בסך 15,000 ₪. הערעור נדחה לאחר שצוין עברו הפלילי המכביד של המערער וסירובו להשתלב בתוכניות גמילה מאלכוהול.

ה. בע"פ 2138/13 **אבו קווידר נ' מדינת ישראל** (23.6.13), נדון עניינו של מערער שהורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של חבלה חמורה. במקרה זה היה קיים סכסוך מוקדם בין המערער לבין שני עובדים אחרים איתם עבד בסופר מרקט. אותם עובדים הגיעו לביתו של המערער כדי להתעמת אתו. הם תקפו את המערער, ובתגובה לכך הוא דקר

את אחד המתלוננים בגבו, בשכמו ובידו באמצעות חפץ חד, ונס מהמקום. כתוצאה ממעשיו של המערער נגרמו לאותו עובד חתכים, והוא אושפז ליומיים בבית חולים, שבמהלכם נזקק לניתוח ותפרים. בית המשפט המחוזי גזר על המערער, נעדר עבר פלילי, עונש מאסר למשך 18 חודשים ופיצוי בסך 5,000 ₪, ובית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש.

ו. בע"פ 5089/12 **עובדיה נ' מדינת ישראל** (19.2.13) המערער החליט לחבול במתלון, רכש סכין, נסע אל מקום עבודתו של המתלון, דקר אותו דקירה קשה בגבו. צוין, כי המערער נעדר עבר פלילי, הוא הודה במיוחס לו, הביע חרטה, עונשו הועמד על 50 חודשי מאסר. כמו כן הושת עליו עונש של מאסר על תנאי ופיצוי בסך 25,000 ₪.

ז. בע"פ 5641/09 **מדינת ישראל נ' ברזינסקי** (22.3.10) הגיע המשיב עם חברים לחוף, התפתח סכסוך במהלכו המשיב קם, נטל בקבוק זכוכית ריק, שבר אותו על ראשו של אחד מחבריו, היכה חבר אחר בפניו וגרם לו לחתכים רבים. נגזרו על המערער 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר על תנאי ופיצוי למתלון 15,000 ₪. הערעור נדחה עקב תסקיר חיובי והליך טיפולי, על אף חומרת האירוע.

ח. בע"פ 8585/04 **פסחוב נ' מדינת ישראל** (2.1.06) דקר הנאשם את המתלון בירך ובמקומות נוספים תוך כדי קטטה במועדון. בית המשפט העליון ציין, כי מדובר בעבירה קשה, אולם נוכח השינוי המשמעותי שחל במערער והליך השיקום אותו עבר, הוחלט להעמיד את עונשו על שישה חודשי מאסר, ואף לבחון את האפשרות שירות בעבודות שירות.

ט. במסגרת ת"פ 41356-08-16 **מדינת ישראל נ' אבו דיאב** (22.1.18) אשר התנהל לפניי הורשע הנאשם לאחר שמיעת ראיות, בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה, ובעבירה של פציעה בנסיבות מחמירות. במהלך סכסוך, הנאשם אחז בידו סכין בעלת להב באורך של כ-15 ס"מ והחל לדקור את המתלון באמצעות הסכין בפניו, בבית החזה, ובבטנו. כתוצאה ממעשיו של הנאשם נגרם למתלון חתך עמוק ארוך מדמם בפניו, חתך בבית החזה מעל הסטרנום, חתך באורך 20 ס"מ בבטן הימנית. כתוצאה מפציעתו נזקק המתלון לניתוח, ולאשפוז בבית החולים. במקרה זה נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 3 שנות מאסר לבין 7 שנות מאסר והושת על הנאשם עונש של 4 שנות מאסר.

י. בת"פ 44605-10-15 **מדינת ישראל נ' אדנה** (24.8.17), הורשע הנאשם על פי הודאתו, בכתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. הנאשם פגש במתלון המוכר לו, והתפתח ביניהם ויכוח בתוך המועדון, אשר נמשך גם לאחר צאתם מן המועדון. בשלב מסוים של העימות בין השניים, שלף הנאשם חפץ חד, דקר את המתלון שתי דקירות בפלג גופו העליון ונמלט מהמקום. בעקבות זאת, הובהל המתלון לבית החולים שם הוברר כי המתלון נפצע באזור הבטן העליונה, וכי הדקירה חדרה לחלל הבטן

ופגעה בכבד, והתגלתה גם דקירה נוספת שפגעה במתלון בבטן משמאל. המתלון נותח והיה מאושפז ימים אחדים בבית החולים, עד ליום 14.10.2015. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש הראוי לעבירה בנסיבות הוא בין 8 ל-20 חודשי מאסר בפועל, בשל הקרבה לסייג של הגנה עצמית. בית המשפט חרג ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום והעמידו על עונש מאסר בעבודות שירות.

יא. בת"פ 13098-12-17 **מדינת ישראל נ' נתנאל שמעון פחלבני** (10.11.19) אשר התנהל לפניי, הורשע הנאשם, על פי הודאתו, בכתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון בעבירות חבלה חמורה בנסיבות מחמירות ובניסיון תקיפה. ברקע האירוע נשוא כתב האישום סכסוך בין הנאשם לבין המתלון בנוגע לחוב כספי. הנאשם שלח למתלון הודעות קוליות מאיימות ומאוחר יותר הגיע למקום הימצאו וביקש ממנו לצאת החוצה כדי לשוחח. במהלך דין ודברים ביניהם שלף הנאשם סכין ודקר את המתלון מספר פעמים במקומות שונים בגופו לרבות בבטנו, ברגלו ובפלג גופו העליון. כתוצאה מהדקירות המתלון נזקק לניתוח ואשפוז ממושך בבית החולים. על אף חומרת מעשיו של הנאשם, בשל הליך שיקום משמעותי אותו עבר, כמו גם המלצת שירות המבחן להימנע ממאסר בפועל, כדי לאפשר לו להתמיד בהליך הטיפול, נקבע כי יש לחרוג ממתחם העונש ההולם שעמד על 24 ועד 60 חודשי מאסר בפועל, והושת על הנאשם עונש של 9 חודשי מאסר בפועל שירוצו בדרך של עבודות שירות.

46. לאחר ששקלתי את מכלול הנסיבות, כאמור, ובהתחשב בענישה הנוהגת, אני סבורה שמתחם העונש ההולם בתיק דנן, נע בין 20 ל-40 חודשי מאסר בפועל.

העונש המתאים

47. בגזירת העונש המתאים לנאשם, בגדרי מתחם העונש ההולם, יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40 יא' לחוק העונשין).

48. לקולה, שקלתי את העובדה שהנאשם בן 53, אב לשניים, את הודאתו והחרטה הכנה שהביע לפניי, וכן כי חסר זמן שיפוטי משמעותי ומנע עוגמת נפש נוספת מהמתלון שלא היה צריך למסור עדות לפניי. עוד שקלתי, כי הנאשם נעדר עבר פלילי, מלבד תיק תלוי ועומד בשל עבירת תקיפת סתם שהתרחשה בספטמבר שנת 2020 שהורשע בגינה. הנאשם שהה במעצר ממש למשך ארבעה חודשים, וידוע כי תנאי מעצר קשים מתנאי מאסר. בנוסף, החל מחודש אוקטובר במשך שמונה חודשים שהה במעצר בפיקוח אלקטרוני ובהמשך במעצר בית עם "חלונות אוורור". מצבם הכלכלי שלו ושל בני משפחתו קשה, אשתו כיום משמשת כמפרנסת עיקרית במשפחה, כאשר בעבר הנאשם היה המפרנס העיקרי ואשתו סובלת מבעיות רפואיות. מיום מעצרו, במשך שנה וארבעה חודשים, הוא הפסיק את השימוש באלכוהול, וכן עולה מהתסקיר כי הוא משתף פעולה עם שירות המבחן, על אף הקושי בהבנת הדברים בהיעדר קבוצה המתנהלת בשפתו, הוא שולב בקבוצה טיפולית ביחידה להתמכרויות החל מדצמבר 2021, ומגיע למפגשים באופן יציב ועקבי. כמו כן, החל לאחרונה בתוכנית "דרך לשבוע חדש" בליווי עובדת סוציאלית דוברת אמהרית, אשר נפגשת עמו אחת לשבוע באופן פרטני. ניהול ההליך דנן הציב לו

גבול ברור ומשמעותי, ומרתיעו מלשוב ולבצע עבירה. שירות המבחן בא בהמלצה להטיל עליו מאסר שירוצה בעבודות שירות. כמו כן, שירות המבחן העריך, כי הסיכון להישנות עבירת אלימות הוא נמוך.

49. לחומרה, יש להדגיש כי עבירות האלימות בכלל ואלימות באמצעות נשק קר בפרט, מחייבים מסר עונשי חד ברור ומרתיע, וזאת משיקולי הרתעת הרבים. כמו כן, שקלתי כי הנאשם צמצם מחומרת המעשים לפני קצינת המבחן והציגם כמעשה של הגנה עצמית לאחר התגרות של המתלונן, בעוד שכתב האישום מלמד על היפוכם של דברים.

חריגה ממתחם העונש ההולם

50. המחוקק קבע בסעיף 40 ד'לחוק העונשין, כי גם במקרה בו מעשה העבירה ומידת אשמו של הנאשם הם בעלי חומרה יתירה, אם הנאשם השתקם, או שיש סיכוי של ממש שישתקם, בנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן, יכול בית המשפט לקבוע, כי העונש שיוטל עליו יחרוג ממתחם העונש ההולם, וזאת מטעמי שיקום. בשונה משיקולי הגנה על הציבור בסעיף 40 ה' לחוק העונשין המאפשרים חריגה שאין בה משום החמרה ניכרת ממתחם העונש ההולם, המחוקק לא הגביל את שיעור החריגה ממתחם העונש ההולם כאשר מדובר בשיקולי שיקום, גם כאשר מדובר במעשים ובאשם בעלי חומרה יתירה. מכאן, שהמחוקק ראה לנגד עיניו שגם במקרים בהם עקרון ההלימה מחייב הטלת עונש מאסר משמעותי, בנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן, שיקולי שיקום יכריעו את הכף, וזאת מבלי לגרוע מחומרת המעשה והעונש ההולם שראוי היה לגזור בגינו. אני סבורה שהמקרה דנן נכנס בגדר חריג זה, ואין בכך ששיקולי השיקום קיבלו משקל מכריע בבואי לגזור את דינו של הנאשם, כדי להמעיט מחומרת מעשיו. המעשים חמורים מאוד, ובית המשפט מביע את סלידתו ממעשים אלה, ומהפגיעה החמורה שנגרמה למתלונן.

51. לא נעלמו מעיני דבריו של כב' השופט י' דנציגר, בע"פ 7475/14 קבהא מהדי נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 25.12.14), לפיהם: "כנקודת מוצא לדין יש לשוב ולהדגיש כי העבירה שבה הורשע המערער - חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 333 לחוק העונשין ביחד עם סעיף 335(א)(1) לחוק - הינה עבירת אלימות חמורה שהעונש המירבי הקבוע בצידה הינו 14 שנות מאסר בפועל. בפסיקת בית משפט זה ניכרת בשנים האחרונות מגמה ברורה של החמרה בענישה בעבירות אלימות באופן כללי ובעבירת החבלה החמורה בנסיבות מחמירות באופן ספציפי. בית משפט זה ציין לא אחת כי יש להילחם בנגע האלימות שפשט בארצנו וכי תרומתו של בית המשפט למלחמה זו הינה בהטלת עונשים מרתיעים ומשמעותיים שישקפו מסר מרתיע לעבריינים ולחברה כולה. לפיכך נקבע כי ככלל ענישה זו צריכה לכלול רכיב משמעותי של מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח...". אך גם בדברים אלה צוין, כי הכלל הוא שיש לכלול רכיב משמעותי של מאסר, אך לכל כלל יש יוצאים מן הכלל. אני סבורה, כי במקרה שלפני מתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות חריגה מכלל זה.

52. בתיק זה מדובר בנאשם שעבר הליך שיקום משמעותי, לאורך תקופה ארוכה, למרות הקשיים בהבנת השפה העברית. במקרה דנן, קיים קשר הדוק בין ביצוע העבירה לבין שימוש באלכוהול, ולאופי ההליך הטיפולי שיקומי אותו עבר הנאשם. מלבד זאת, הנאשם שהה במעצר ממש במשך 4 חודשים, ואף שהה תחת תנאים מגבילים

במשך כשנה, מהם שמונה חודשים במעצר באיזוק אלקטרוני. מדובר בתהליך ארוך וקשה, בתנאים הדומים לתנאי מאסר.

53. קצין המבחן התרשם שתהליך זה, מקטין את הסיכון להישנות התנהגות דומה בעתיד, והמליץ לאפשר לנאשם להתמיד בתהליך. במהלך תקופת הדחיה הנאשם התמיד בדרך השיקום, נמנע משתיית אלכוהול, ולא חזר לבצע עבירות נוספות, מאז האירוע נושא כתב האישום.

54. עוד התחשבתי בכך שהנאשם הודה במיוחס לו, ובכך הביא לחיסכון בזמן שיפוטי יקר וייתר את הצורך בשמיעת ראיות, ובין היתר, את עדות המתלונן להוכחת האשמה (המתלונן התייצב לעדות בעת הטיעונים לעונש לבקשתו). כמו כן הוא נטל אחריות והביע חרטה לפניי, לגביה התרשמתי כי מדובר בחרטה כנה, וכן התנצל לפניי המתלונן. לכך יש להוסיף, כי הטלת עונש מאסר ממש עלולה להביא לנסיגה בהליך השיקום, כאשר לבסוף נמצא לו טיפול באמצעות עובדת סוציאלית הדוברת את שפתו.

55. אשר על כן, החלטתי לאמץ את המלצת שירות המבחן, ולחרוג ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום, ולהסתפק בעונש של ריצוי מאסר בעבודות שירות, צו מבחן ופיצוי וזאת נוכח כבדת הדרך אותה עבר הנאשם וימשיך לעבור. שליחתו למאסר תשיג לאחור הליך זה ועלולה לפגוע באופן משמעותי בהליך השיקום והשתלבותו בחברה, ועל בית המשפט להושיט לו יד מעודדת להתמיד בדרך זו. אציין, כי מעבר לשיקולים המצדיקים את הסטייה מהמתחם, שקלתי גם את תקופת מעצרו של הנאשם מאחורי סורג ובריש במשך כארבעה חודשים וידוע שתנאי מעצר קשים מתנאי מאסר, וכן את שהייתו במעצר תחת איזוק אלקטרוני, במיוחד שעסקינן במי שזהו לו מאסרו הראשון.

56. דומה, כי גם האינטרס הציבורי יצא נשכר אם הנאשם יתפקד כאזרח מן השורה ותינתן לו ההזדמנות להמשיך במסלול השיקומי-טיפולי בו השתלב, כשיוטל עליו מאסר לתקופה המקסימלית הניתנת לריצוי בעבודות שירות, לצד עונש מאסר על תנאי מרתיע וצו מבחן, מבלי לשלוח אותו אל בין כותלי בית הסוהר. לצד זאת, על מנת ליתן מענה, ולו חלקי, לצורך בהרתעת היחיד להרתעת הרבים ולשיקולי הלימה, לא מצאתי לנכות את ימי מעצרו מתקופת המאסר שהוטלה עליו. בנוסף יודגש, כי אם הנאשם לא יתמיד בהליך השיקום, ויפר את צו המבחן, בית משפט יוכל לגזור את דינו מחדש ולתת את מלוא המשקל לשיקולים אלה.

57. בית המשפט ער למצבו הרפואי והנפשי של המתלונן, מצב אשר אין להקל ראש בו. עם זאת, אני תקווה שעם סיום ההליך לפניי, המתלונן ימצא את הכוחות לעבור הליך טיפול משמעותי, והפיצוי שאפסוק יסייע לו במעט בכך.

58. אשר על כן, לאחר ששקלתי את השיקולים לחומרה ולקולה אני דנה את הנאשם לעונשים כדלהלן:

א. מאסר לתקופה של 9 חודשים, שירוצה בדרך של עבודות שירות, במרכז יום לקשיש בנחם, מרכז אזורי הר טוב, החל מיום 17.11.22. הנאשם מוזהר כי אם לא ימלא אחר תנאי עבודות השירות,

הוא עלול לרצות עונש זה במאסר ממש.

ב. מאסר על תנאי למשך 12 חודשים, לתקופה של 3 שנים מהיום, והתנאי שהנאשם לא יעבור עבירת אלימות מסוג פשע.

ג. מאסר על תנאי למשך 6 חודשים, לתקופה של 3 שנים מהיום, והתנאי שהנאשם לא יעבור עבירת אלימות מסוג עוון.

ד. פיצוי למתלונן בסך 30,000 ₪. הפיצוי ישולם בשלושים תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.1.23 ובכל ה-1 לחודש שלאחריו. לא ישולם תשלום במועדו או במלואו תעמוד יתרת הפיצוי לפירעון מדי.

ה. ניתן בזאת צו מבחן לתקופה של 12 חודשים. מובהר לנאשם, כי אם לא ימלא אחרי תנאי הצו, מוסמך בית-המשפט לחזור ולגזור את דינו, לרבות הטלת עונש מאסר ממש.

העתק גזר הדין יועבר לממונה על עבודות השירות ואל שירות המבחן למבוגרים.

זכות ערעור לביהמ"ש העליון בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ט תשרי תשפ"ג, 24 אוקטובר 2022, במעמד ב"כ הצדדים והנאשם.